

SZERKESZTŐSEG: BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11. Telefon száma 788.

EGYETÉRTÉS

FENYŐ SÁNDOR főszerkesztő.

EÖTVÖS KÁROLY szépirodalmi főmunkatár.

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11. Telefon száma 708.

Mai számunk főbb közleményei: Véső-elők: Tiszta Bécsben. Vasárnapi krónika. Keztyüdobás? A par krökörből. Az új katonai bünvádi eljárás.

Tisza Bécsben.

Gróf Tisza István mai bécsi utjához messzeségen kombinációkat tettek és az obstrukció ellen való hadjáratának valami döntő mozzanatát várták tőle. Ez a várakozás azonban, mint most már látjuk, túlzott volt.

Külső jelekből következtethetünk arra, hogy Tisza miniszterelnök taktikája nem változik, az obstrukció agóniáját zavarni ezáltal sem fogja. A kormány párt bizonyos elemei közt, a kik kevés bölcseséggel és igen sok idegességgel díjbirkózást szeretnének rendezni, nyilván családost fog előidézni ez a hír.

Az audienziát, az első azóta, hogy gróf Tisza István elfoglalta a miniszterelnöki széket, a kabinetiroda délelőtti tíz órára ülteti ki. A miniszterelnök nyolc-tíz percet töltött a kabinetirodában s a Hoburg öröke régen előtűnt már a tiszta, a mikor Tisza a király elé jutott. Háromnegyed óra múlva a kihallgatásnak vége volt.

Az Egyetértés tarcaja.

Japán eszéi.

A japán nép csodálkozást keltett az európaiakban, midőn megismerkedett vele. A japán nemzet, tisztelget tudott maga iránt keltenni mibelyi ismeretek lettek az intézményei. A japán szemmel pedig egyenesen meghódította az ő világot, ott, a hol érintkezett vele.

Egész Japánban van bővebb az iskolázási kötelezettség. Minden alattaló kötelező iskolába küldeni és taníttatni a gyermekét s az állam tart ten minden iskolát. Virágzó középiskolái vannak az országban s van egyelőre is Tokióban, melynek tanszékeit európai tudósokkal töltötték be akkor, midőn nem volt alkalmas belföldi emberök. Nagy fizetésekkel szerződtek különböző német professzorokat, amellet saját fiaikat elküldték a német egyetemre. Helmholtz előadásait például állandóan tíz-tizenkét japán ifjúságát s ezalatt csak egy-két magyar. Pedig ez előadásoknak színvonalát olyan magas volt, hogy több előtanulmányt feltételezett, mint a mennyit a mi gimnáziumunk nyújt, s a japánok követhették ezeket az előadásokat.

A tudományos irodalom néhány esztendő alatt csodálatot keltő fejlődést mutatott előtte, hogy országukat elhagyhassák, s külföldre — barni ezélel — utazhassanak. 1854 óta más nemzetek hajóit előtt is megnyiták a japán kikötők, de egy jó darabig ennek kevés hatása volt a nemzet fejlődésére. Csak 1868 óta kezdődött a nagy változás, midőn a mikádó csapatai levertek a shogun seregét, s egyeduralom lépett az addigi kettős uralom helyébe. Harminczöt esztendő állott a japánok rendelkezésére, s

alapon, a melyen Tisza vállalt megbízatást, hajlandó volna a kormányzást átvenni.

Az igazság az, hogy Tisza helyzete az utóbbi időkben sem lefelé, sem felfelé nemcsak, hogy nem erősödött, hanem végkép meggyöngyült. Mert még arra az esetre is, ha most az unjonez javaslatot „lurelemmel” keresztülviszi, nincsen garancia arra, hogy a normális parlamenti rendet — akár új választásokkal is — állandósíthassa.

A mai audienziáról egyébként a következő hírek adnak számot: (Bud. Tud.) Gróf Tisza István miniszterelnököt, a ki tegnap este Bécsbe utazott, ő felsége ma délelőtt hosszabb magánkihallgatáson fogadta, a melyben a miniszterelnök ebben a minőségében jelentést tett a parlamenti és politikai helyzetéről, azután pedig ugy ezen, mint a király személye körüli miniszteri minőségében referált a folyó ügyekről.

Mintán a miniszterelnök még gróf Golichovszki külügyminiszterrel és Pitreich lovag közös hadügyminiszterrel is értekezett, délután 3 órákor visszatért Budapestre, a hona este 7 órákor érkezett meg.

A miniszterelnök az este egy részét a szabadalvú pártkörben töltötte.

(M. T. I.) Gróf Tisza István magyar miniszterelnök ma reggel ideérkezett és a Bank-gasse palotában szállt meg. Délelőtt 10 órákor ő felsége a miniszterelnököt egy óránál tovább tartó kihallgatáson fogadta. Gróf Tisza István miniszterelnök délután visszatért Budapestre.

(Saját tudósítókól.) Órák hosszat tanácskozott tegnap este gróf Tisza István miniszterelnök minisztertanácsával. Este tíz órákor a kabinet meggyűlt út a budai miniszterelnöki palota tanácskozó termében. Néhány perccel utóbb a miniszterelnök fogata gyorsan vágatva vitte ki Tisza Istvánt a nyugati pályaudvarra, a bécsi vonatba.

Pontban tíz órákor gróf Tisza István ismét a Burg udvarán volt, kocsira ült s a két közös miniszter kereszte föl. Rövid ideig tárgyalat velük s már az első délutáni gyorsvonattal, visszatartott Budapestre.

a miniszterelnök jelentését jóváhagyólag vette tudomásul és tett előterjesztéséhez hozzájárult. A miniszterelnök kifejtette a felség előtt, hogy ez idő szerint csak egy módja van annak, hogy a maradék-obstrukciót leküzdje, az, ha a kormány s a mögötte álló tábor a legelőjesebb passzívítással nézi a harezokot küzdelmet s nyugodtan vár mindaddig, a míg a küzdők ereje kimerült.

Abba, hogy az unjonezást ismét el kell jelt használni s hogy minden valószínűség szerint a legközelebbre kitűzött terminus is e mulik a nélkül, hogy az unjonezmegajánlást javaslatból törvény lenne, a bécsi számottevő körök már belenyugodtak.

Nem merült tehát fel annak a szükségessége, hogy a miniszterelnök ebben az irányban új proppozitokat tegyen, vagy hogy a hadvezetőség részéről újabb kívánásokkal lépjenek föl.

Ebben hova-tovább elmúlt az az időpont is, a mikor a delegációknak újra össze kellene ülni, hogy a közös bizdést megállapítsák és megszavazzák. Gróf Tisza ebben az irányban azt a javaslatot tette Bécsben, hogy a magyar delegációk összehívását halasztászik el egyelőre, február elejére. Ha a Ház a katonai javaslatokkal erre az időre sem köszülne el, halasztászik el újra, még pedig csözeleg február közepére. A mennyiben pedig ez a terminus is kornának bizonyulna, akkor a közös kormány újra közös-ügyes indennit kért, a mit a magyar delegáció — csakugy, mint a múlt napokban — rövidesen letárgyalhatna. A király — értesülésünk szerint — gróf Tisza Istvánnak ehhez az előterjesztéséhez is hozzájárult. A miniszterelnöknek ez ügyben a közös hadügyminiszterrel is értekezésbe kellett lépnie, a mit Tisza a királyi audienziája után nyomban meg is tett.

A felség személye körüli miniszteri minőségében is referált ma Tisza az uralkodónak. Rangemeléséről, kitüntetésekéről, személyi ügyekről kellett előterjesztéseket tennie s ezekben az ügyekben sem talált az uralkodó kifogásolási pontot.

Pontban tíz órákor gróf Tisza István ismét a Burg udvarán volt, kocsira ült s a két közös miniszter kereszte föl. Rövid ideig tárgyalat velük s már az első délutáni gyorsvonattal, visszatartott Budapestre.

Vasárnapi krónika.

— A politika hírei. —

Tisza kihallgatása — arról főntebb szólnak — mozgalmassá tette a mai ünnepeket.

A negyven milliót számláló japán nemzetnek nagy erőzete nyilatkozik meg abban a tényben, hogy a nagy többség óhajítja, sőt követeli a háborút.

Hogy mi lesz a háború kimenetele, azt megelgőzni s előre megmondani: meddő vállalkozás s hira és olesó profétáskodás. Majd minden háborúnál ugy áll a dolog, hogy mind a két félnek vannak esélyei, mert hiszen az, amelyik biztosra veheti a vereséget, nem is menne bele a háboruba s előre megadná azt, amit veszített csakát után kell megadnia. A mellett pedig a vak-esei, a szerencse s az előre nem látható dolgok is bele szoktak játszani a kimenetelbe, a miket számításba senki sem vehet.

A két készülődő fél mindegyike bir oly előnyökkel, amelyek fölött a másik nem rendelkezhetik. De mindegyiknek nagy hátrányai is vannak.

Oroszország egy óriás hadsereg fölött rendelkezik. Ere s ugyszólván kiapadhatatlan ebben a tekintetben. Ha egy ezredet elveszít, két másikat küldhet a helyébe, s tömegével zuhatja össze ellenfelét. Százegyen millió lakost számlál a nagy birodalom, a mely arról is nevezetes, hogy szükség esetén soha se szokta kimélni aiatvalói életét.

Japánok békeleltésére alig haladja meg a százezer embert. De ezeknek nagy előnyük van az oroszok fölött: könnyen mozgósíthatók, s közel vannak a harezok színhelyétől.

Oroszország a legutóbbi török háborúja idején csak két hónap múlva tudott százyolyozva ezer embert az Aldunánál mozgósítani. Mennyi időre lesz szüksége, hogy elegendő haderőt tudjon Mandzsuriaiban szállítani! Hiszen ha teljesen kiegészíti a hamaron a vasut, azzal is csak kisebb tömegeket vehetne oda.

pot. Egyebekben is minden arra vall, hogy a döntő mérkőzés ideje bekövetkezett. Minden oldalról erősen készülnek és valószínű, hogy jelentős fordulat előtt állunk.

A politika híreit az alábbiakban jegyezzük fel:

Keztyüdobás.

A bécsi Zeit-ban is van nyoma, kormány-párti képviselők körében is az utolsó időben sokat beszéltek róla s ma egy újság is, a mely a kormányhoz közel áll, írja a következőket:

Az obstrukció fölételese fenyeget az egész romalon. Hat csak hadd fenyegeessen! Hadd csejjen! Csunya lesz, de tán jobb lesz, mint az utolsó négyhetes es ide, se oda tengés. Ha már tud — legyen követ! A sorány tudat tömni kell, a követet ellenben le lehet ölni.

Hát ha ez keztyüdobás akar lenni, a függetlenségi párt nyitván felveszi ezt a keztyüt. És ha csak az áll az újjában a kibontakozásnak, hogy a függetlenségi és nagy vonyolozás párt nem obstruál, ezen elvgye nagyon könnyen és nagyon gyorsan lehet segíteni. Ha a függetlenségi párt attól a pártja megszűl, a mely kormány-párt névre hallgat, csak abban az esetben lesz rossz, azért a mondhatni, önteláldozó magatartásért, a melylyel a válogott hideg öszszel és nem meleg érzésével akarja megoldani: meg kell fontolni a függetlenségi pártnak, vajjon a mostani magatartását meg ne változtassa-e? Tetszik tudni, ez igen könnyen megy.

A pártkörökből.

A szabadalvú pártkörben hét óra felé mindössze néhány ember diskurálgatott Perzel Dezső hazánélk, Tallán Béla földművelésügyi miniszter, gróf Teleky Sándor, Wolfner Tivadár, Sándor Pál, Neusiedler Károly, László Mihály, a mikor a miniszterelnök a szárnyas ajtón betoppant.

Perzel Dezső fejleje sietett és sokáig séltél vele föl és alá. Élénken, de jó kedvvel beszélgettek s éppen nem lehetne azt mondani, hogy a mosolygásuk erőltetett vagy kényszerült lett volna.

Tallán került sora. Perzel Dezsőt közrefogták a honatyák s el is mondott nekik egyet-mást abból, a mit neki Tisza újságot.

Szóval Tisza dolga jót áll — konstátálták a teremben.

— Jobban, mint az országé — jegyezte meg egy mindennapos kültag.

Tisza, Tallán Perzel Dezső körül ülő csoporthoz léptek. Már ekkorra népesebb volt a klub. Ott volt Láncey Leo, Cségyő Gyula, Rosenberg Gyula, László Mihály, Szóts Pál, Bónis, meg Gorove László, a ki külföldi újjáról érkezett haza éppen s akit szívesen üdvözöltek.

Jóval nyolc óra után jött föl Sándor Mihály, belügyi államtitkár. Csak most tudta meg, hogy Tisza már vissza is érkezett az osztrák fővárosból. A miniszterelnök nyomban elhagyta társaságát, a terem közepére ment s etől fogva huszonöt-harmincz perczig magukban duzsoltak a délelőtti andienoz részleteire kíváncsi képviselők.

Sándor János később megkérdözték, mit tud a kihallgatásról.

— Semmit — felelte az államtitkár. En nem hédörtöm, Tisza pedig nem tartotta szükségesnek, hogy elmondja. Folyó ügyekről referáltam, a mit bizony bőven vannak mindennap.

A lapozzai választásról kelemen hírek jáltak a pártkörben.

— Makfalvay Géza rosszul áll — jelentette valaki Sándor Jánosnak. Aki komolyan vette a dolgot, hamarosan tanácskozott a dolgról bizalmasával, Sélley Sándor belügyminiszteri tanácsossal.

A délutáni ülésekről is esett szó az este folyamán. A legutóbban azt hiszik, hogy az ülések új rendje befejezett dolognak tekintendő s hogy Tisza István a császari reform kérdését legközelebb már a Házban is fölveti. A kibontakoztat az újítás szinte teljesen meg fogja ugyan szüntetni, de annál intenzívebb lesz a képviselők részvétel a Ház ülésein.

Beszéltek a Ház feloszlásáról és az új választásokról is. Sokan vannak, a kik azt a véleményt vallják, hogy Tisza ex-leiben nem osztalja föl a Házat. Azért se, mert ha megtenné, több mint valószínű, hogy az ex-leiben választott Házat is csakhamar kénytelen lenne haza küldeni. Hát inkább a mával próbál zöldögára vergődni.

Az új katonai bünvádi eljárás.

A bécsi Neue Freie Presse mai számában az alábbi közleményt hozza:

A katonai bünvádi eljárásról szóló budapesti újsághírekkel szemben biztos forrásból halljuk, hogy bár forma szerint való szakadás nem állt be a tárgyalásokban, de azok olyan pont-hoz érkeztek, a melyből a nagyon munkájának gyors befejezéséhez legyen is borusak a kiltások. Az osztrák kormány az utolsó idők tárgyalásaiban már nem vett részt.

Szóval, a bécsi lap jobbra fontartja az állításait. Most már kérdés, ki van jobban informálva, a Neue Freie Presse vagy gróf Tisza István, a ki tegnap egész határozottan azt állította, hogy nem szakadtak meg a tárgyalások. Különben, a dolog érdemére nézve egészen mindegy. Mert ha meg folyának is, elő ember azoknak befejezését ugyancsak meg nem ért.

A második hadsereg hatolt előre Mandzsuria fővárosa Mukden ellen, ugyanazon a tájban, a hol most is fog foljni a háború.

Valószínű, hogy ez alkalommal is Japán lesz később hamarabb, s hogy az ő részén lesznek az első sikerek. De bírja-e majd huzamosan, oly makacs és állhatatos ellen-séggel szemben, mint a minő az orosz? S bírnak-e a katonai azokkal a katonai és önkölési tulajdonságokkal, melyek nélkül ez a háborút dicsőséggel be nem fejezhetik? Ugyan kérdések, melyekre csak a jövő adhatja meg a feleletet.

Egy lélek története

Régész. 15. Irtá: ANATOLE FRANCE.

— Hat Trépinét! feleltlen én. — Nem ismerem ezt a Trépinét, — viszonzá gazdasszonyom. Az a nő, a kit én láttam, ugy volt öltözve, mint egy hercegnő és egy fucska volt vele, kinek ruhája tele volt csipkével. Ugyanaz a kis Coccoz né volt az a nő, kinek lebetegedésekor én káracsnyi tuskót küldtöt ... tizenegy év előtt. Jól megismertem.

— Azt mondja, — szóltam énlénken, hogy Coccoz né? A könyvgyűnyök felesége? — O az, uram; a kocsiójó nyitva volt, a mikor fia, nem tudom honnan, visszajött és beszélt a kocsiha. Semmit se változott. — Miért is változomnak meg ezek a nők? Hiszen semmi gondjuk nincs. Coccoz né mindössze valamivel kövérebb lett, mint akkoriban volt. Egy olyan nő, a kit én könyvüreltől fogadtam föl, ezimeres kocsiában járja ki bárszonyait és gyémántjait. Nem szegény ez? — Therese, kiáltottam retentés hangon, ha eről a nőről nem beszél a legutolsóleltéjesebb hangon. Örkre szakítottunk egygással. Hozza ide sévres-i vizáimat, hadd tegyem ezt az ibolyát belejük, mely a könyvek honának urain bájít ad, a minővel sohase bírt.

Mialatt Therese sóhajtva ment a sévres-i vázákért, nézegettem az asztalomon szétszórt ibolyákat, melyek szaga, mintegy

